

Gods Geest en het verhaal van God (1)

De vraag aan mij is:

'Als je over God alleen maar wilt praten in de vorm van een Verhaal, hoe kun je of moet je dan praten over de Geest van God? Gaat het dan ook alleen om woorden, of is er toch sprake van een al dan niet zichtbare kracht, of een Persoon van wie we wel wat mogen verwachten? Oftewel: wat blijft er over van de Drie-eenheid van God?'

Ik zal proberen hier wat over te zeggen, maar denk alsjeblieft een beetje mee...

Allereerst wil ik nogmaals duidelijk maken, dat ik, wanneer ik over het Verhaal van God spreek, niet bedoel, dat het dan alleen maar over woorden gaat, maar dat de manier waarop wij over God iets kunnen zeggen of te weten kunnen komen, alleen maar in de vorm van een verhaal mogelijk is.

Ik heb het woord 'mysterie' gebruikt om aan te geven, dat de oorsprong van het Verhaal van God in het duister ligt. De manier waarop dat verhaal verwoord en tot stand gekomen is, en nog steeds via voortschrijdend inzicht tot stand komt, kan beschouwd worden als 'het geheim' van de ontdekking en bewustwording van het unieke van het (samen)leven op aarde.

Ik heb de vergelijking gemaakt met het evolutieverhaal, dat ook via ontdekkingen tot stand gekomen is.

Ontdekkingen in het proces van de natuur op basis van overleving en aanpassing aan omstandigheden. Ook bij dat verhaal zou je het woord 'mysterie' kunnen gebruiken, omdat de oorsprong en omstandigheden in het duister blijven.

Het verschil tussen beide verhalen heb ik aangegeven:

Het evolutieverhaal is geformuleerd als een verhaal op basis van feiten in de natuur.

Er zijn steeds weer opnieuw zintuiglijke waarnemingen nodig om het kernbegrip 'overleven' (= 'voortplanting en aanpassing') te bevestigen.

Het geloofs- (cq. levensbeschouwelijk, zingeving-) verhaal geeft aan, hoe je zo tegen de feiten, en met name het leven, kunt aankijken, dat ze inhoud en betekenis krijgen. Je zou het kunnen benoemen als *'gericht op leven zoals het bedoeld is'*. Op basis van begrippen als *'liefde die zichzelf niet zoekt'* en *'met ontferming bewogen'*. Begrippen, die we in de verhalen van de Bijbel kunnen ontdekken, en bevestigd zien in de verhalen van Jezus. Begrippen ook, die van betekenis kunnen zijn voor onze zoektocht van vandaag.

In de verhalen van de Bijbel komen we het woord 'Geest' tegen in verbinding met God, maar ook in het Nieuwe Testament als Heilige Geest, in een speciale verbinding met het verhaal van Jezus.

In onze omgangstaal heeft het woord 'geest' ook betekenis gekregen. De vraag is, of het hier om dezelfde betekenis gaat, of dat we moeten proberen na te gaan, wat er in de Bijbelse verhalen precies bedoeld wordt, en wat we er vandaag mee zouden kunnen bedoelen. Omdat we aan het zoeken zijn naar mogelijkheden om geloof vandaag betekenis te laten hebben is het goed om na te gaan, hoe het woord 'geest' vandaag in onze omgangstaal gebruikt wordt.

Ik kom tot de volgende betekenis mogelijkheden:

1. Bij 'geest' kun je denken aan 'geestenwereld', waarbij je veel kunt bedenken, maar

weinig kunt vaststellen. Kortom veel ruimte voor fantasie: van iets sprookjesachtig spokerigs, tot angstwekkende gedachten over geesten, die toch uit concrete onzichtbare personen kunnen bestaan (bijvoorbeeld overledenen), die invloed kunnen uitoefenen op de gang van zaken in onze wereld.

2. Daarnaast kennen we de redelijk gemeenschappelijk aanvaarde invulling van het woord '*geestdriftig*' (= 'enthousiast'), als ergens vol van zijn: 'waar het hart vol van is, loopt de mond van over'
3. de uitdrukking 'in iemands geest handelen' richt zich op het nadenken over en het handelen naar iemands gedachten en opvattingen
4. Verder heeft de betekenis van 'geestverruimende middelen' of 'geestdodend werk' betrekking op de prikkeling van het denken van de mens.

Kijkend naar de verhalen in de Bijbel vind ik drie aspecten:

1. De Geest wijst een richting, je zou kunnen zeggen geeft zin en betekenis:
2. Het gevuld (cq vervuld) worden met de Geest, met als effect dat mensen in extase kunnen raken (cq. 'uitzinnig' worden), en uit hun dak gaan.
3. De Geest raakt aan, met als effect 'troost' en 'het tot leven brengen'.

Het is goed vast te stellen, dat de betekenis van het woord 'Geest' in de Bijbelse verhalen, en met name in het Oude Testament in de eerste plaats gebaseerd is op het Joodse denken en de Joodse taal, en dat pas later het Griekse denken, en daarbij ook de Griekse filosofie hun invloed hebben gehad op de ontwikkeling van de betekenis van het woord 'geest'.

Het is heel interessant om na te gaan hoe het Griekse denken met zijn scheiding tussen materie en geest uiteindelijk dit joodse denken beïnvloed heeft en zelfs voor een deel weggeredeneerd heeft. Met alle gevolgen van dien. O.a. te zien bij het tot stand komen van alle mogelijke dogma's en niet te vergeten de wijze waarop tot en met onze tijd mensen hebben leren denken.

Wij zijn product van het Griekse denken!

Dat betekent dus een heroriënteren met alle mogelijke valkuilen van dien.

Een lange inleiding, maar nu kom ik toch echt bij mijn gedachten over Gods Geest:

In Genesis 1 lezen we in het Scheppingsverhaal, dat er chaos was en dat de geest Gods zweefde over de wateren.

In het licht van mijn denken zie ik **het scheppingsverhaal niet in de vorm van 'eerst was er niets, en toen werd alles geschapen'**, maar in het begin (je zou kunnen zeggen: 'voordat het moment van bewustwording er was in het hele evolutieproces') was er nog geen verhaal van betekenis en zingeving. Je zou het 'chaos' kunnen noemen. Het kon nog alle kanten op en met name via het recht van de sterke.

Ik zie dan het beeld van de Geest van God die over de wateren zweefde als beeld voor het Verhaal van God, dat al aanwezig was, maar nog niet ontdekt was en daarmee zichtbaar kon worden in de vorm van ordening en betekenis van alles.

Het scheppingsverhaal geeft die ordening en daarmee ook betekenis en waarde aan alles wat er is. Met als opdracht voor de mens (cq. ontdekking, bewustwording), dat hij daarvoor verantwoordelijkheid draagt. Juist omdat hij het zich bewust is.

'Geest van God' dus in de betekenis van richting en zingeving van het Verhaal van God.

Als je het zo leest, kun je het ook tijdloos zien en dus als verhaal ook steeds weer opnieuw naar je zelf toe halen.

Daar waar rampen, brokken en ellende zijn, en waar mensen de zin en betekenis kwijt zijn, daar zou je het woord 'chaos' weer kunnen gebruiken. Chaos, die het verhaal, dat wel aanwezig is maar niet (meer) zichtbaar, nodig heeft om weer geordend te worden.

'Geest van God' als het Verhaal, dat zichtbaar gemaakt kan worden, waar mensen het zich bewust worden en ernaar gaan handelen.

Dat gaat niet vanzelf. In die zin is Geest Gods niet een automatisch gebeuren.

Het is niet het gevolg van een conclusie, of een opgelegde maatregel.

'Liefde die zichzelf niet zoekt' en **'met ontferming bewogen'** zijn geen begrippen, die passen bij het feitenverhaal van de evolutie. Het is iets van een ontdekking en bewustwording.

Het is al mooi, wanneer je kunt vaststellen, dat het verhaal er al is...!

Nu is het de vraag hoe dat verhaal 'tot leven kan komen' en dus zichtbaar kan worden.

Daar kun je het woord 'mysterie' voor gebruiken., maar misschien is daarmee toch ook iets meer te zeggen over het woord 'Geest van God'

Wordt vervolgd